

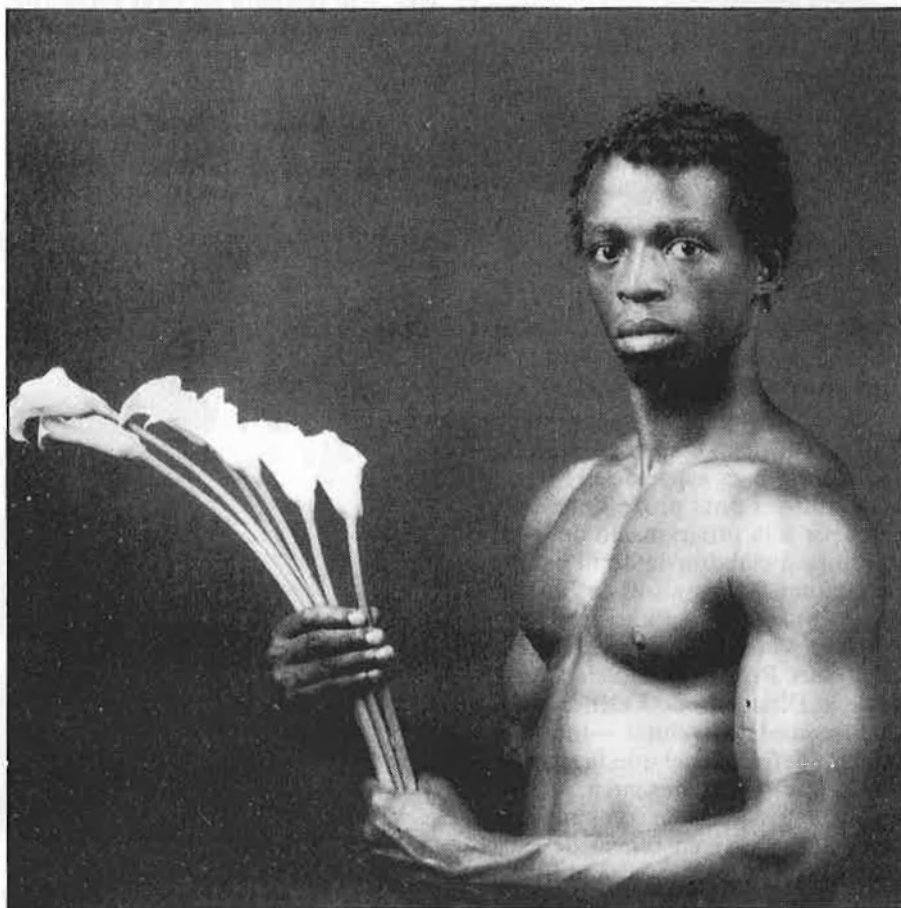
Robert Mapplethorpe, flors negres

Una altra volta, la fotografia té a València un «rendez-vous» significatiu: Robert Mapplethorpe, fotògraf de l'avantguarda americana, ens ve de la mà d'una jove galeria valenciana.

Carles Gàmez

Des del dia 24 de gener, a la Galeria La Charpa de la ciutat de València tenim la oportunitat de contemplar les imatges d'un dels fotògrafs-impacte dels últims anys: Robert Mapplethorpe. Novaiorqués, a punt de complir els quaranta, Mapplethorpe es dedicaria inicialment a l'escultura, estudis que abandonaria per entregar-se a la fotografia. Tanmateix, aquesta «primera vocació» donarà posteriorment a les seues fotografies un fort component de «tècnica escultòrica», traduït en la seua fascinació per la captació del volum.

La introducció de l'obra de R. M. entre nosaltres ha estat possible gràcies al «Leo Castelli ibèric», Fernando Vijande, un dels galeristes més inquietos del mercat artístic de l'estat. Aquesta exposició, que ens ha arribat sota el títol «Black Flowers», va ser exposada anteriorment a la galeria madrilenya, durant la temporada 84-85. Benvinguda, doncs, siga aquesta mostra que ens acosta a un dels «pintors» favorits de la cort i regne de Manhattan i adjacents. Segons Stuart Morgan, en la introducció del catàleg editat per l'Institute of Contemporary Arts, amb motiu de la seua mostra antològica (1970-1983), Mapplethorpe vindria a ser l'equivalent d'allò que fou Nadar per a la «representació» de la burgesia francesa o Sander per a l'Ale-

A l'esquerra, dalt, Dennis (1984). Baix, autoretrat (1981). A la dreta, Lisa Lyon (1981), dalt. Baix, Felix (1984).

manya pre-nazi: el cronista de l'avantguarda americana de les arts plàstiques i la música en l'interval artístic comprès entre les dècades 70 i 80.

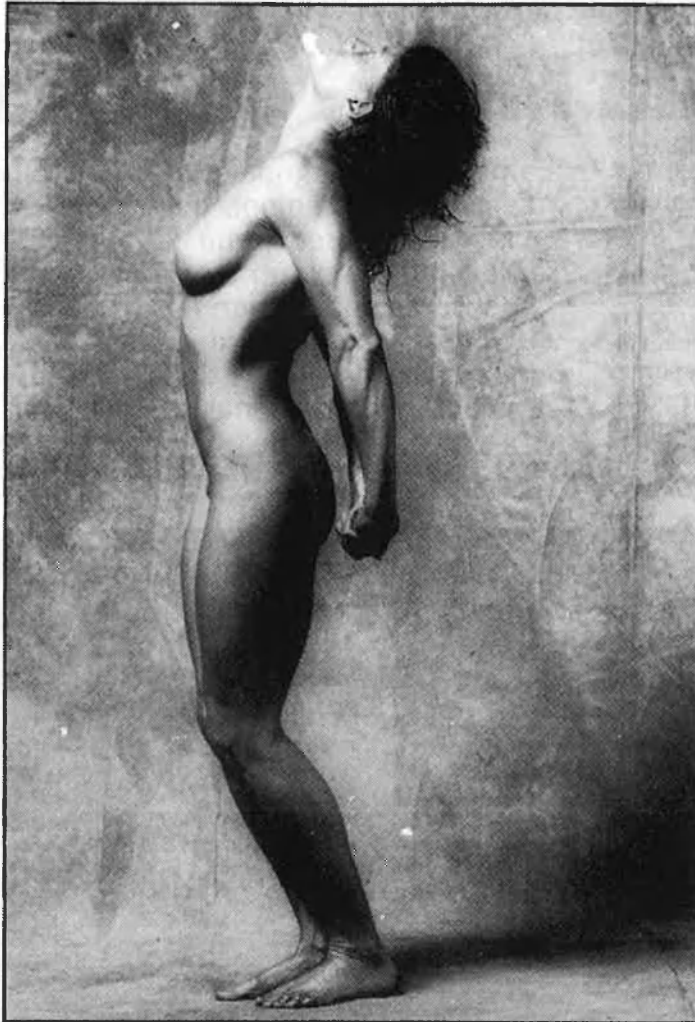
Pel seu objectiu desfilaran els grans «popes» de les arts visual, les *star* del roc, els mites heterodoxos de la Pop-Amèrica, amics i coneguts: Andy Warhol, David Hockney, Francesco Clemente, William Burroughs, Debbie Harry (cantant del grup Blondie), Phil Glas, Bob Wilson, Arnold Schwarzenegger (Mister Conan-Terminator), Lord Snowdon, Iggy Pop, Marianne Faithfull i el cas particular de l'*outside* del roc, Patti Smith, amb la qual compartirà una «etapa històrica» de la seua vida, fins a convertir-la en la seua musa-fetitxe. Seria precisament la fotografia de la portada d'un disc de la Smith la primera mostra de Mapplethorpe al nostre país.

Mapplethorpe combinarà el retrat típicament «psicològic» en la línia d'un Avedon, en la millor tradició

americana, amb l'exaltació i el cult al nu. L'art hel·lènic, vist des d'una *black room*... Un Steve Reeves traslladat de Cinecittà a les arenes de Fire Island o als clubs de Christopher Street... No és estrany que haja estat comparat amb el dibuixant Tom de Finlàndia, el rei indiscutible del còmic-*gay-leather*.

Ha estat definit com el fotògraf del pornoerotisme i ha rebut dures crítiques pels seus expressius nus de models negres: «M'han acusat d'explotar els negres com a objectes sexuals; inclús els grups gais m'han criticat. Em pense que el fet d'utilitzar models d'altra raça pot servir per a marcar una certa distància, perquè d'aquesta forma les fotografies puguen veure's més com a quadres o escultures».

Robert Mapplethorpe barreja en les seues fotografies com un gran *patchwork*, en blanc i negre, les «grans obsessions argumentals» de la societat i

l'art contemporani: sexe i ambigüitat, violència i tendresa, solitud i opulència, barroquisme, artificialitat... tot filtrat per l'ull d'un pervers i exquisit *voyeur* esdevingut fotògraf, que, de vegades, accepta el paper de protagonista, abandonant el seu paper de testimoni neutral...

En les seues fotografies és possible de constatar una certa «atmosfera deco», aquest tractament geomètric de l'anatomia, aquesta fascinació pel cos humà, a la manera dels herois marmoris d'Arnold Brecker, canviant l'oda ària pel tam-tam mau-mau. Com diu Germano Celant: «Mapplethorpe intenta establir l'ideal masculí i femení: L'Apol·lo i la Venus de la cultura americana».

Una de les seues models predilectes ha estat la primera culturista americana, Lisa Lyon, a la qual retrà homenatge amb el seu llibre *Lady*. Aquesta comunitat de masculinitat i feminitat farà d'ella la intèrpret ideal de la «cultura dels

body building», uns temes obsessius que recorren les seues fotografies: «De vegades sembla molt femenina, i d'altres, és quasi com un home. Crec que no havia vist un cos així més que en les escultures de Miquel Àngel».

A l'exposició de Mapplethorpe a la nostra ciutat, hi ha dos temes clàssics de la seua obra: el cos humà i les flors, reunits amb el títol genèric «Black Flowers», fent un joc de sinònims i intercanvis, d'entrada, amb el títol i els seus protagonistes. Els models són tots de raça negra, com acostuma a ser normal en ell, convertits quasi en tòpic temàtic de la seua poètica, aquesta volta vistos amb una gran sensibilitat, despüllats de tot signe de violència o «hard core», tractats amb una gran tendresa o amb la dignitat d'un heroi de Policlet o Praxíteles... descendent de l'estirp del tio Tom. Al seu costat, les flors, lliris i tulipes, o la natura transformada en pura artificialitat; les flors de Mapplethorpe ressalten per la puresa geomètrica, la voluptuositat, la perfecció, la turgència, la carnositat... □

